

**PLA DE MESURES DE FOMENT ALS
MÀSTERS UNIVERSITARIS**

CURS 2010-2011

**INFORME FINAL DEL MASTER
UNIVERSITARI EN CIÈNCIES
JURÍDIQUES**

FEBRER 2012

DEPARTAMENT DE DRET.

Sistema Intern de Garantia de Qualitat 6Q

ÍNDEX

Q1. Demanda, Accés i Matrícula

El Màster Avançat en Ciències Jurídiques ha vist **incrementada la demanda de manera extraordinària** en el curs 2010-2011, tot i que ja era molt elevada en anteriors edicions. En total, es van rebre 253 preinscripcions per un Màster que ofereix 60 places, en comparació a 149 del curs 09-10, 180 del curs 08-09, i només 69 del curs 07-08. Constatem a més un alt increment en les sol·licituds d'informació, tant a través de correu electrònic, com de trucades o visites personals (veure el quadre més a baix). Per tant, es pot observar que **el Màster desperta un interès molt considerable i creixent**. Cal esmentar també que la qualitat dels candidats que van completar les seves preinscripcions era una mica superior al d'edicions anteriors, i encara més internacional i plural en tots els aspectes que en altres cursos.

De les 253 preinscripcions, van ser acceptats en els diferents terminis d'admissió un total de 70 candidats, tots ells amb un perfil interessant. Tot i que d'aquestes 70 persones admeses només 44 van completar la seva matrícula. Preguntats els altres per què no s'havien matriculat al Màster, en molts casos la raó era que havien sol·licitat plaça en Màsters d'altres universitats, tant espanyoles com europees, i havent estat admesos en diverses d'elles, havien finalment optat per matricular-se en aquestes altres universitats. Aquest fet en sí mateix no és greu, doncs mostra la internacionalització del Màster Avançat en Ciències Jurídiques, que en alguns casos arriba a competir amb altres universitats europees, per estudiants provinents d'altres continents, tot i que no en tots els casos la UPF acabi sent la opció preferida.

Analitzat el diferencial de persones admeses i matriculades, i les diferents causes que expliquen que el Màster Avançat en Ciències Jurídiques no hagués acabat per omplir les 60 places ofertades, arribem una d'aquestes causes té a veure amb el calendari i estructura del procés d'amissions, que finalitza excessivament tard, i que fa que molts estudiants hagin rebut una resposta més primerenca d'altres universitats i màsters amb els que competim.

El perfil dels matriculats, però, demostra un increment de qualitat, internacionalització i pluralitat considerable. Els matriculats segueixen sent majoritàriament dones (59%). Respecte l'edat, es reparteixen força proporcionalment

entre les següents franges: menors de 25 anys (34%), d'entre 25 i 29 anys (25%), i d'entre 30 i 34 anys (23%). Finalment, són majoria els provinents de Catalunya (45%), i entre ells una part important són estudiants graduats a la pròpia UPF (31%), però també tenim una forta presència d'estudiants d'Iberoamèrica (37%). Això ens mostra un perfil plural, força internacionalitzat i d'una distribució per edats també heterogènia.

Entre els perfils acadèmics o professionals dels candidats, cal destacar que entre ells hi havia tant estudiants joves acabats de llicenciar o graduar en dret, tant com persones amb alguna experiència professional que buscaven ampliar coneixements i eventualment poder accedir al doctorat amb posterioritat a obtenir el títol de Màster, i finalment també alguns professionals del dret amb una considerable experiència que buscaven renovar o reciclar coneixements jurídics.

Quadres de demanda i matrícula

DEMANDA, PREINSCRIPCIONS, ACCEPTACIONS I MATRÍCULA

		2007-08	2008-09	2009-10	2010-11
Places ofertades (O)		60	60	60	60
Preinscripcions (D)	Total	69	180	149	253
	D/O	1,2	3,0	2,5	4,2
Acceptacions (A)	Total	51	76	68	70
	A/O	0,9	1,3	1,1	1,2
Matrícula nou accés (M)	Total	40	62	66	44
	M/O	0,7	1,03	1,1	0,7
Matrícula total		40	74	78	64

PERFIL MATRICULATS

		2007-08	2008-09	2009-10	2010-11
Sexe (%)	Dona	42,5	44,6	50,0	59,4
	Home	57,5	55,4	50,0	40,6
Edat (%)	<25	35,0	20,3	21,8	34,4
	25-29	35,0	41,9	16,7	25
	30-34	17,5	20,3	30,8	23,4
	>= 35	12,5	17,6	30,8	17,2
Lloc naixement (%)	Catalunya	42,5	28,4	32,1	45,3
	Espanya	22,5	10,8	7,7	6,3
	UE	10,0	12,2	15,4	7,8
	Resta d'Europa		1,4		1,6
	Amèrica del Nord	-	-	1,3	1,6
	Iberoamèrica	25,0	47,3	43,6	37,5
	Àsia	-	-	-	-
	Àfrica i resta món		-	-	-

Domicili familiar (%)	Catalunya	Nd	54,1	57,7	65,6
	Espanya	Nd	6,8	2,6	3,1
	UE	Nd	6,8	7,7	3,1
	Resta d'Europa	Nd	1,4	-	-
	Amèrica del Nord	Nd	1,4	-	-
	Iberoamèrica	Nd	29,7	32,1	2
	Àsia	Nd	-	-	-
	Àfrica i resta món	Nd	-	-	-
Universitat procedència (%)	UPF	22,5	16,2	25,6	31,3
	Catalana	22,5	12,2	11,5	14,1
	Espanyola	10,0	8,1	5,1	9,4
	UE	5,0	10,8	16,7	6,3
	Resta d'Europa	-	1,4	-	1,6
	Amèrica del Nord	-	-	-	1,6
	Iberoamèrica	40,0	51,4	41,0	35,9
	Àsia	-	-	-	-
	Àfrica i resta món	-	-	-	-

Q2. Rendiment

Respecte el rendiment dels estudiants, és important distingir les dades quantitatives de que disposem respecte les taxes de graduació, abandonament i rendiment pròpiament dit, de les impressions qualitatives que els diferents professors de les assignatures impartides ens han fet arribar.

Respecte les primeres, les dades quantitatives, podem destacar com a dada central que **la taxa de graduació ha millorat considerablement respecte l'edició anterior**, i pràcticament iguala la millor taxa assolida en els quatre cursos d'història que s'han completat al Màster Avançat en Ciències Jurídiques (veure taula corresponent, a baix). En el curs 2010-2011, un 70,5% dels estudiants matriculats es van graduar en el temps de duració del programa, que en la gran majoria dels casos és d'un any (hi ha una minoria d'estudiants, però, que segueixen el programa en la seva modalitat bianual). En el curs, 2009-2010, per exemple, aquesta taxa havia estat del 65,7%. És important remarcar també en aquest aspecte que la taxa de graduació del 2009-2010 augmenta fins el molt notable 83,6% si es compta en el temps de realització del programa més un any extra. Per raons obvies no disposem d'aquesta dada (de graduació en t+1) pel curs 2010-2011, ja que encara no s'ha completat el curs posterior. En definitiva, la taxa de graduació del Màster Avançat en Ciències Jurídiques és considerablement alta, i a més va en augment, tot i el rigor i nivell d'exigència acadèmica dels cursos. L'explicació que donem a aquesta variació és que el nivell dels estudiants del Màster, tal i com indicàvem a l'apartat anterior, ha augmentat de manera important.

GRADUACIÓ I TAXA DE GRADUACIÓ

Cohort d'accés	2007-08	2008-09	2009-10	2010-11
Matriculats	42	62	67	44
Graduats en t	16	44	44	31
% Graduats en t	38,1	71,0	65,7	70,5
Graduats en t+1	7	8	12	
Taxa de graduació (%) (graduats en t i t+1 / matriculats)	54,8	83,9	83,6	

L'índex d'abandonament del Màster, en canvi, ha augmentat considerablement entre el 2009-2010 i el 2010-2011, passant del 9% al 15,9%. Aquesta dada, combinada amb l'anterior referida a la taxa de graduació, indica que el percentatge d'estudiants que no han acabat el Màster però tampoc l'han abandonat s'ha reduït. Una possible lectura

de l'increment de la taxa d'abandonament és que, efectivament, el nivell d'exigència acadèmica dels cursos impartits ha augmentat. Així, tot i que més gent ha pogut graduar-se en el termini establert, perquè tal i com s'ha indicat el nivell dels estudiants del curso 2010-2011 era superior al dels cursos anteriors, en canvi ha augmentat també el percentatge d'estudiants que abandonen. Això podria ésser degut a que els estudiants de nivell inferior són pitjors que altres anys, o a que el nivell d'exigència dels cursos ha augmentat, i ens inclinem per aquesta segona explicació.

ABANDONAMENT

Cohort d'accés	2007-08	2008-09	2009-10	2010-11
Matriculats	42	62	67	44
Abandonaments	14	6	6	7
Total abandonament (%) (abandonaments / matriculats)	33,3	9,7	9,0	15,9

Finalment, pel que respecta encara a les dades quantitatives, és molt important constatar que la taxa de rendiment pròpiament dit, que nosaltres mesurem en termes de crèdits superats en comparació a crèdits matriculats, és també molt significativament alta, tot i que hagi descendit lleugerament respecte edicions anteriors. Concretament, en el curs 2010-2011, es van matricular 2.056 crèdits dels quals es van superar 2.582, la qual cosa fa que la taxa de rendiment sigui del 84,49% de crèdits superats. La taxa, com dèiem, es molt alta, tot i que representa una reducció lleugera respecte el 88,89% de l'edició 2009-2010. Aquest fet, al nostre entendre, té una explicació clara i té a veure amb l'increment de la taxa de la taxa d'abandonament. En efecte, quan un estudiant abandona el programa deixa de presentar-se a les avaluacions dels crèdits que tingui encara pendents. Si l'abandonament es produeix en el primer o segon trimestres això vol dir que una quantitat considerable de crèdits, tant d'assignatures com del treball de fi de màster, queden pendents i sense superar. El més significatiu, però, és que aquesta taxa sigui tant elevada.

TAXA DE RENDIMENT

Cohort d'accés	2007-08	2008-09	2009-10	2010-11
Crèdits matriculats	1.707	3.602	4.115	3.056
Crèdits superats	1.463	3.065	3.658	2.582
Taxa de rendiment (crèdits superats / crèdits matriculats)	85,71	85,09	88,89	84,49

Si passem ara a les dades qualitatives, basades principalment amb les observacions dels professors que han impartit les assignatures del programa, així com els que han participat en els comitès avaluadors dels treballs de fi de màster, ens indiquen que, tal i com observàvem respecte els expedients dels estudiants en la seva admissió, **el nivell dels estudiants és superior al d'edicions anteriors**. La seva implicació a les classes, la participació, l'assistència a seminaris i altres activitats complementaris no obligatoris i el seu rendiment en exàmens o treballs és de manera generalitzada força alt i en tot cas superior al d'anys anteriors.

Q3 Satisfacció docent

Els estudiants han manifestat, en línees generals, una gran satisfacció amb els estudis del Màster Avançat en Ciències Jurídiques. Aquesta satisfacció es pot quantificar objectivament atenent les enquestes realitzades d'avaluació del professorat. Però el resultat d'aquestes enquestes ha de ser completat amb allò que els estudiants han comunicat verbalment tant a la secretaria com al coordinador del Màster.

Respecte els resultats de les enquestes, cal destacar que de les 41 assignatures impartides en el programa del curs 2010-2011 només 7 van obtenir avaluacions generals inferiors a un 8. I 21 d'elles, per tant més de la meitat, van obtenir un 9 o més com a satisfacció general. Les dades són igualment altes si es desagreguen per satisfacció amb la docència rebuda, o per si el professor ha seguit el pla docent, el calendari i els horaris establerts. Concretament, la mitjana de satisfacció amb les assignatures ha estat de 8,88 sobre 10 en el primer trimestre, de 8,9 en el segon trimestre i de 8,5 en el tercer trimestre. La mitjana de valoració a la pregunta de si el professor ha complert el pla docent, el calendari i l'horari és de 9,5 en el primer trimestre, de 9,1 en el segon trimestre, i també de 9,1 en el tercer. Finalment, la valoració mitjana en la satisfacció amb la docència rebuda ha estat de 9,33 en el primer trimestre, de 9,04 en el segon trimestre i de 9,09 en el tercer trimestre.

En definitiva, es tracta de **valoracions força altes que mostren com la satisfacció general dels estudiants ha estat també molt alta**. Cal dir que el mateix tipus de valoració es pot fer atenent al que els estudiants han expressat verbalment en comunicació directa al coordinador, a les secretàries del programa o directament al professorat. Tot i que han vingut també a expressar queixes sobre aspectes puntuals de la docència o la organització del Màster, en general les seves valoracions eren molt bones.

Q4 Pràctiques externes i mobilitat

El Màster Avançat en Ciències Jurídiques no contemplava ja en l'edició 2010-2011 la realització de pràctiques externes, sinó que la realització del treball de fi de màster amb un valor de 15 crèdits es va canalitzar en tots els casos cap a la realització d'un treball de recerca. Tampoc va haver-hi cap experiència destacable de mobilitat, tot i que ja va, començar a treballar amb l'implementació de l'acord CIEL que agrupa sis universitats europees (University College Dublin, University of Maastricht, University of Antwerpen, University of Toulouse II, University of Mannheim i Universitat Pompeu Fabra), de cara a l'edició 2011-2012.

Q5 Inserció Laboral dels titulats

No s'ha realitzat encara cap avaluació en aquest sentit.

Q6 Gestió i atenció a la comunitat

Un primer aspecte que volem posar de manifest respecte la gestió del Màster és **la seva especial complexitat**. Un Màster que ofereix 44 assignatures totes elles optatives, i que acaben impartint-se quasi totes (41) en només tres trimestres, i que compta per altra banda amb 47 estudiants de nou ingrés en l'edició 2010-2011, als quals s'ha de sumar els que estiguin cursant en modalitat bianual o que no hagin pogut superar els crèdits en l'edició anterior, genera una gran complexitat i varietat de problemes o situacions a les que cal donar resposta. Tot i així, i a pesar de les normals incidències en un programa d'aquest tipus, el Màster s'ha impartit de manera satisfactòria sense problemàtiques destacables.

Respecte l'atenció a la comunitat, i tot i l'elevat número d'estudiants que cursen enguany el programa del Màster, el coordinador continua amb el **model d'atenció personalitzada als estudiants**, rebent-los cada vegada que ells reclamen la seva atenció, assessorant-los en la progressió dels estudis o en la selecció d'un tutor per a realitzar el treball de recerca, tractant de resoldre els conflictes puntuals que puguin sorgir amb algun professor o amb un altre estudiant, etc.

Durant el curs actual s'ha produït una modificació menor del Pla d'Estudis que entrarà en vigor al proper curs, 2011-2012. El contingut concret d'aquesta modificació és el següent:

I. **Modificació del nom de les següents assignatures optatives:**

Proposem que les següents assignatures optatives canviïn el nom de la manera següent:

- 31191. "Fiscalidad de la empresa", passi a dir-se "Fundamentos de la fiscalidad de la empresa" (i en els altres idiomes "Fonaments de fiscalitat de l'empresa" i "Foundations of corporations tax law")
- 31189. "Derecho concursal", passi a dir-se "Derecho de la contratación mercantil" (i en els altres idiomes "Dret de la contractació mercantil" i "Commercial Contract Law")
- 30657. "Derecho penal de la empresa", passi a dir-se "Fundamentos de derecho penal de la empresa" (i en els altres idiomes "Fonaments de dret penal de l'empresa" i "Foundations of Corporate Criminal Law").
- 31192. "Arbitraje", passi a dir-se "Tutela arbitral de litigio" (i en els altres idiomes "Tutela arbitral de litigi" i "Arbitration adjudication in trial")

II. **Modificació de número de crèdits de les següents assignatures optatives:**

Proposem que les següents assignatures optatives canviïn el seu número de crèdits segos indiquem a continuació:

- 31189. “Derecho de la contratación mercantil”, l’antiga “Derecho concursal” (vegis l’apartat anterior), passi de 3 a 5 crèdits.
- 31191. “Fundamentos de la fiscalidad de la empresa”, l’antiga “Fiscalidad de la empresa” (vegis l’apartat anterior), passi de 3 a 5 crèdits.
- 30729. “Derecho constitucional comparado”, passi de 3 a 4 crèdits.
- 30647. “Políticas de prevención, seguridad y política criminal”, passi de 4 a 3 crèdits.
- 31317. “Negocios civiles inmobiliarios”, passi de 3 a 5 crèdits.

Aquesta reforma va ser aprovada degudament per la Comissió del POP del Departament de Dret el 8 d’abril de 2011, i més tard aprovada per la Comissió de Postgrau de la UPF.

Finalment, també respecte la gestió, cal afegir que una de les queixes més repetides per part dels estudiants respecte la normativa de gestió de la matriculació de les assignatures del Màster és la restricció temporal del període per a modificar la matrícula. Molts reclamen que es pugui modificar la matrícula, ni que sigui només per ampliar-la, fins a començaments de cada trimestre, i no com fins ara, que el període acaba en algun moment del primer trimestre.

Altres

El Màster Avançat en Ciències Jurídiques és un programa d'èxit internacional, que compta amb estudiants de diversos països del món i que ha aconseguit un lloc d'èxit en la oferta de Màsters jurídics a Espanya, i a Europa en general. Estem molt satisfets amb la progressió que ha seguit, i amb l'interès que esta despertant, i només intentem consolidar aquesta tendència de cara als propers anys, augmentant si es pot el perfil d'internacionalització de la oferta.